

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy óra. . . I kor. Egy óra. I kor. 50 fill.
 Negyedévre 3. Negyedévre 4. 50.

Felelős szerkesztő:
MEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRÖNOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 49. szám.

A delegáció mérlege.

Debrecen, november 15.

Amiről a delegáció tárgyalt, az a multnak öröksége, likvidálása oly tényeknek, a melyek nem a mostani kormány felelőssége mellett történtek meg. A mostani kormány hivatalos kötelességénél fogva képviselte azt a költségvetést, amely vele szemben álló elődeinek kormányzása alatt jött létre, amelyet azonban éppen a mostani ellenfelek politikai tehetetlensége folytán nem lehetett mindedig letárgyalni. Így keletkezett az a képtelen helyzet, hogy a mostani kormány képviselt egy költségvetést, melyet nem ő alkotott meg s a volt kormány tagjai és pártfelei próbálták támadni azt a költségvetési munkálatot, mely az ő rezsimjük alatt, az ő felelősségükkel és hozzájárulásukkal jött létre. Alig lehetett hinni, hogy ebben a képtelen helyzetben az ellenzék a delegációban komoly nehézségeket támaszthasson és támasszon. Hogy ezzel mégis megpróbálkoztak, ez csak annak a jele, hogy mindenáron produkálni akartak valamit szemben a jelenlegi kormánnyal.

Ezt persze csak bizonytalanul tehetők meg. Hisz minden ponton fenyegette őket az a válasz, hogy támadó fegyverek hátrafelé süllhetnek csak el. Így történt ez az annexióról való vitában, ahol Kossuthra és Apponyira rábizonyították annak a helyzetnek a frivolitását, hogy ők az annexiónak a maguk kormányzása idejében helyeselt tényét most, a

mikor kormányshéken kívül állanak, támadni, bíráltni és helyteleníteni próbálták. Így olvasták rá az összes ellenzéki szónokokra, hogy ők, akik a katonai kérdésben mindenről lemondani és mindent elődázni voltak hajlandók, most egyszerre a katonai kérdések vesszőparipájára ültek fel ismét. Így olvasták rájuk, hogy míg nekik a katonai kérdés csak vesszőparipa volt, addig a munkapárt és kormánya a maga katonai programját, amely a koalíció utolsó kormányprogrammtervezeténél nem kevesebb, sőt sok tekintetben több annál, komolyan veszi s amellet megáll.

Kudarcot vallván saját tényeinek bíráltaival, az ellenzék megpróbálta a közönségi tárgyalásokba kizárólag magyar kérdéseket belekeverni, amelyek a delegáció elé nem tartoznak. Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök s a munkapárti delegátusok voltak kénytelenek korlátot szabni az illetéketlen pertraktálásnak s megállapítani, hogy ezek a kérdések kizárólag a magyar országgyűlés hatáskörébe tartoznak.

Az ellentmondások hosszú sorozatában újabb képtelenségek hangzottak el a magyar delegációban. Mezőssy Béla sokalta a tengerészeti költségeket, de kicsinyelte az épített hajókat, melyeknél a külföld nagyobbakat épít. Kossuth Ferenc pedig elavultnak mondta tengerészetiink tüzéségét; annak fejlesztését s modernizálását jelezte szükségesnek; de azért a költségeket — nem szavazta meg.

Hát ez a logika jellemzi az ellenzéknek

egész politikáját; úgy a jelenben, mint a multban is, amikor kormányon volt. Ellentállani annak, amit magunk is szükségesnek tartunk, hogy aztán alkutárgyává tehessük a magunk szükségletét, ez az ami taktikának oktalan, politikának pedig erkölcstelen. Mert alkudozván arról, amit magunk is szükségesnek tartunk, kockáztatjuk a magunk szükségletének kielégítését egyrészt s kiteszük az ellenérték gyanánt követelteknek, hogy komolyan ne vétessenek. Mennyivel becsületesebb és józanabb a munkapárt politikája, mely megvalósítja azt, amit szükségesnek s azt, amit jogosnak tart. De a kettőt kapcsolatba nem hozza, hanem egymástól függetlenül intézi el. Mennyivel nyiltabb, határozottabb és hitel-érdemlőbb ez a politika, mint az, melyet a koalíció képvisel még most is, hogy majd az egyik, majd a másik programjára áll, a szerint, hogy pillanatnyi érdeke melyiket mutatja előnyösebbnek. Az ilyen kételkedés, melynek ellentmondása nyilvánvaló, hitelre és sikerre sohasem számíthat. Ez a politika tétlenséget áll, amelyből a magyar többet nem kér.

— **A készízetések kérdése.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Beavatott körökből hirtelik, hogy a magyar és osztrák pénzügyminiszterek a készízetések megoldása kérdésében végleges megállapodásra nem jutottak. Lukács László pénzügyminiszter is kijelentette, hogy az osztrák pénzügyminisbterrel is teljes megegyezésre jutott, úgy hogy további tanácskozásokra már nincs szükség, hanem a szakreferensek fogják befejezni az ügyet.

— Ördög teremtette. akkor mégis becsületes gazemberek voltak azok. Amire szükségük nem volt, nem vitték el. Így tán majd a két bogárka is hazakerül?

Amde multak a napok, már egy egész hét eltelt, hír sem érkezett a bogárlóékról. — Orvos Dely Mátyás végre is az egyik olyanfajta becsületes vendégbarát csikóst kereste fel, kinek a tanyáján a betyárok és más egyéb löcsiszárok sürün forgolódnak.

— Gazi fiam, hiszen te . . .
 — Igenis tudom! Hallottam már a káreset felől, — azonban a csikóst a továbbiakról hiába puhatolta Dely, Gazi csikós kitérő leg felelgetett vissza.

— Jól van no, legalább azt mond meg, merre lehet Sós Pista?

— Hisz ha én azt tudnám, orvos ur, — hümmögte Gazi, — node utána nézek.

Ez a Sós Pista híres gavallér betyár volt Kényes volt a nevére és becsületére. A kapczabetyárok bujtak előle. A Hortobágyon, a Nyíren, Hajdúságon, Kunságon, Tiszamentén és fel a borsodi Bükkig ösmerték Sós Pistát, a daliás betyárt, aki véletlenül még aznap éjszaka előkerült, amely napon Dely Mátyás Gazi csikósnál tudakolta. Dely, szokása szerint, ekkor is a tanyaház előtti gyepen hevert és a kitünő hangvezető földön már messziről felösmerte egy magános hátuló dobogását. Mindjárt Sós Pistára gondolt és tényleg Sós Pista szállott le a nyeregből:

Lökötés.

Irta: Móríc Pál.

Dely Mátyásnak, a hortobágyi állatorvosnak, az apró fekete erdélyi fajlovak voltak kedves lovai. Ezekből a szívós, okos, csinos lovacskákból tíz-tizenkét darab bogárkát rendszeren istápolgatott Dely. Még akkor bőven termelt széna a kövér Hortobágyon. A virágszagu legelőn jól elélegeltek az állatorvos lovai is. Dely Mátyás este kiadta a parancsot és korán hajnalra a legelőről mindig friss felváltás lovakat hajtott hátra alá s csikós.

Az 1862-ik esztendő tavaszán, a gulyabeállítás idején az egyik távoli gulyástanyáról késő éjszaka érkezett a pusztai orvoslakáshoz Dely. Esti tíz óra után járt az idő. Gyönyörűen sütött a holdvilág. Még talán a halottak is megmozdultak a kunhalmok alatt. A tavaszi illattól mámoros bogarak zümmögtek, a csikós, Isten tudja, hol, merre legeltett már ekkor a tanyabeli lovakkal. Pedig Dely állatorvosnak ismét korán kellett indulni . . . Gyönyörű tisztán, fehéren sütött a hold, s mikor a kocsis kifogta a lovakat, Dely szólt az Andrisnak:

— Fiam, most csak csapd ki a bogárkát. Csengőt is köss a nyakukba, hogy korán hajnalban rájuk találhassunk.

Alig mutatkozott fel a hajnalesillag, a

friss hajnali széllel együtt felneszelt Dely. — Felkönyökölt a tanyaház előtti gyöpre terített subáról.

— Hé, András . . . A löért!

— Hallottam, uram, — a legény ásitozva lódukt neki a pusztának, amerrefelé a lovakat kicsapta. Telt, mult az idő s egyszer ahol jött a legény. Egyedül baktatott vissza. Zava rodottan jelentette:

— Orvos ur, kérem . . .

— No, mi a bajod, he . . .

— Nem hallom a csengők szavát.

— Ejnye, — Dely Mátyás is iziben talpraugrott, elindult az Andris kocsisal a csengőket hallgatni. Csöndes tavaszi hajnalon még a fűszál zizzenése is meghallszik. Dely orvos csengői meg éppen nevezetek voltak zenésszavukról. Az állatorvos negyedmértföldnyiről is felismerte kedves hangjukat. Most azonban ketten is hiába fülelték.

— Nincs, hát nincs! — Dely Mátyás lemondólag csapott a kezével, — no, András! elreptették a két kis bogárt . . .
 Persze, a korai menetel is elmaradt. Meg várták a csikóst, mikor napkeltekor itatáshoz behajtja a tanyabeli lovakat.

— Ugy vélekszem, hogy ez a mi csengők, — a bekötött szürüjéből két csengőt húzott elő a csikós.

— Hol találtad, he?

— A csengőre volt letéve.

Némileg felvidult a Dely arca:

Király kávéi mégis a legjobbak.

Hívánatra a vevő előtt pörköelve. DEBRECZEN, Degenfeld-tér 11.

Debrecen város közügyei

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága ma délután 3 órakor ülést tartott, melyen a pénteki közgyűlés tárgysorozatát készítették elő. Jelen voltak az ülésen Vecsey Imre főjegyző elnökle alatt Vargha Elemér dr. tanácsos, Roncsik Lajos főszámvevő, Magoss György dr. főügyész, Kernhoffer József, Kenézy Gyula dr., Schwartz Vilmos, Fejér Ferenc dr., Révy Nándor dr., Csanak József, Kardos László, Poroszlav László, Tóth Emil dr. bizottsági jegyző.

A villamos vasúti kocsi cimere.

A debreceni Helyi Vasut részvénytársaság arra kérte a várost, hogy egy a villamos vasut kocsijaira, mint hivatalos pecsétjére is a város címerét használhassa.

A bizottság javasolja a kérelem teljesítését.

A „Haladás” egyesület építkezése.

A debreceni „Haladás” egyesület a Bethlen-u. 3. számú telken építtetni akar. A város ezt a telket díjtalanul engedte át az egyesületnek, de a telek tulajdonjogának fenntartásával. Az egyesület most kikötés felfüggesztését kéri olyanformán, hogy a telek és az épület csak az esetben menne át a város tulajdonába, ha az egyesület feloszlaná, vagy más helyre költözne.

A bizottság ilyen értelemben határozott.

A városi pénzek elhelyezése.

Debrecen város fölösleges pénzeit különböző debreceni bankokban szokta elhelyezni. Most is ajánlatokat kért e célból s a beérkezett ajánlatok felett tegnap döntött a jog- és pénzügyi bizottság.

Valamennyi bank a félévnél rövidebb időre elhelyezett pénzek után 4, a további időre elhelyezett betétek után 4 és fél százalékot ajánlott fel.

Mivel minden ajánlat egyforma, a bizottság a régi szokás szerint javasolja, hogy a város pénzfelhasználását valamennyi bankban arányosan felosztva helyezze el és pedig a Közgazdasági Bankba, a Debreceni Hitelbankba, az Ipar- és Kereskedelmi Bankba, az Első Takarékpénztárba, az Alföldi Takarékpénztárba, a Takarékos és Hitelintézetbe, a Bankegyesületnél, a Magyar Általános Hitelbankba és az Általános forgalmi Bankba.

A folyó számlára elhelyezett pénzekre

— Dicsértessék . . .

— Mindörökké . . .

— Hé, Andris, — a betyár kiáltására a kocsi elvezette a lovat. Az állatorvos és a betyár ketten maradtak. Sós Pista kezdte: Gazsi felől jövök! Már tudom, hogy a Mátyás bátyám két lovát ellopták valamiféle csavargó gazemberek.

— El biz' azokat, már a kilencedik napja.

— Sohse törje magát, miattok bátyám. Ha még a földhátán vannak, meg kell azoknak kerülni. Ha pedig kivitték, busásan megterül a bogárok ára. Ezt én mondom, Sós Pista!

— Isten hozott, ecsém, — kezét fogtak s bementek az orvosi lakásba.

— Mátyás bátyám, éhes vagyok, — szólt a betyár.

— Mit eszel fiam?

— Éjjél után vagyunk, péntek is van, hát jó lesz egy csupor édestej.

— Jól van öcsém . . . Ma sütöttek. — Van jó puha kenyereünk is.

— Hát! Isten! Legalább kitünő vacsorám, ebédem, meg früstököm lesz.

— Hogy-hogy fiam, Pista?

— Tegnap nagyon szorult a kapcám. — Szorítottak azok a borsodi csendlegények és ha erre a polgári lóra nem akadok, azóta kézrekerítettek volna, azonban egy párnak

vonatkozólag is egyformák az ajánlatok. A folyó-számlát ezeken keresztül az Ipar- és Kereskedelmi Bank kezelte.

Kardos László szerint most más banknál kellene a folyó-számlát kezelteni.

Fejér Ferenc dr.: Vegyük talán az Első Takarékpénztárt.

Kernhoffer József: Maradjunk meg az Iparbanknál.

Roncsik Lajos főszámvevő: Ez a pénz nem sok s az Ipar- és Kereskedelmi bank nagyon jól ellátta a folyószámla kezelést.

A bizottság a folyószámlára elhelyezendő pénzek kezelésével továbbra is az Ipar- és Kereskedelmi Bankot javasolja megbízni.

A református bérpalota ügye.

A debreceni református egyház bérpalotáját úgy akarja építeni, hogy annak homlokzati vonala folytatása lenne a konzisztóniális ház homlokzatalával. Tehát a szabályozási vonalat meg kell változtatni. Ez által azonban a város közel 87 négyszögöl szabad területhez jut, ami úgy szépitészeti, mint forgalmi szempontból nagyon előnyös. Az egyház 45.000 korona megváltási árt kér e területért a várostól. Ezzel szemben a szépitészeti bizottság ölenként csak 300 koronát javasol, tehát felét, mint amit az egyház kíván.

Révy Nándor dr. előadja, hogy az egyház sok jótéteményt élvez a várostól. Ezt a telket ingyen is átengedhetné a városnak.

Kardos László azt ajánlja, hogy adjanak holdanként 400 koronát.

Kenézy Gyula dr.: Akkor felferjük az ottani telkek árát. Ezt a város nem teheti s nem licitálhat magára. Inkább adjuk a külömbözetet ajándékba, de ott négyszögölenként 600 koronával nagyon meg van fizetve a telek.

Kernhoffer József szintén ezen a véleményen van.

A bizottság javasolja, hogy a telket szabad térség létesítésének céljaira ölenként 300 koronával vegye meg a város.

Apróbb ügyek.

Kimondta a bizottság, hogy az anyakönyvi hivatal áthelyezését javasolja a Csokonai-ház jelenlegi rendőrségi helyiségeibe.

Az államvasutak szépvételező telepének kibővítésére átadja ugyan négyszögölenként 5 koronájával a jelenlegi telep szomszédságában levő telket, de csak úgy, ha a szabályozási terv céljaira az államvasutak igazgatósága megvásárolja a város részére az ezzel szemben levő földterületet.

Az ülés este fél hat órakor ért véget.

megadtam volna az utolsó vacsorát. Node, jobb így. Itt vagyok én is. Az a két, vagy esetleg három szegény ember is megmaradt a családjának. Ilyen az én életem, Mátyás bátyám, — sóhajtott a betyár.

— Hát meddig tart ez így fiam?

— Azt én nem mondhatom meg. — Ha kézrekerítenek: a tömlőcig vagy pedig véletlen halálomig, mert én vissza nem térhetek

— Van-e pénzed?

— Van annyi, amennyi szükséges. Nem tartozom senkinek.

Józiú vacsorája végeztével lórapattant s Nádudvar felé vette útját a betyár. Jó, hogy sietette. Másnap reggel már a hortobágyi pusztán keresték a pandurok.

Ismét eltelt egy hét, még mindig nem kerültek elő a bogárlóék. Dely Mátyás tizednapra a Sós Pista látogatása után, mert hogy szombat este volt és vasárnapi pihenő követte, fedél alatt, ágyban aludt. Rövid álmu ember volt a hortobágyi állatorvos, — már hajnalban korán felébredt és a tanyaudron körülnézni kiment. Az ólból valami szösz mötőlő zaj ütötte meg a fülét. A sötét ólba sietett, a hangról fölsimere, hogy a jászolnál lovak rágicsálnak.

— Hé, Andris, — nagyot kurjantott az orvos, gyujtsál mécesst. Miféle lovak ezek itt? — Közben Dely Mátyás maga is gyufát rántott és mindjárt megösmerte a két bogár

A pártok felvonulnak.

A parlamenti munka előtt.

Holnap megkezdí üléseit a képviselőház. A parlamenti munka előtt tegnap a pártok értekezletet tartottak.

A munkapártban komoly megvitatás tárgyat képezte a perrendtartás revíziójára vonatkozó törvénytervezet, melyen több változtatást tettek az igazságügyi bizottság javaslatával szemben.

A Kossuth-párt értekezletén a koalíciót ért vádak tekintetében érdekes nyilatkozatokat tettek Kossuth Ferenc és Apponyi Albert gróf, akik bevallották, hogy bizony a koalíció nagyon messzire ment engedékenység tekintetében a bécsi körökkel szemben.

Tudósításaink a következők:

A munkapárt értekezlete.

A nemzeti munkapárt ma este 6 órakor értekezletet tartott. Az értekezleten tárgyalták a polgári perrendtartásra vonatkozó javaslatokat. A tagok nagyszámmal jelentek meg és módosító indítványokat tettek Székely Ferenc igazságügyminiszter hozzájárulásával.

A vitában részt vettek Székely Ferenc dr. Várady Zsigmond, Kern Károly, Darvay Béla stb.

A pártértekezlet a javaslatot letárgyalta. Holnap 6 órakor újból értekezletet tartanak. Az értekezletnek az eredeti javaslatot megváltoztató határozataiból nem csinálnak pártkérdést, amit a miniszter hangsúlyozott is beszédében.

A Kossuth-párt értekezlete.

A Kossuth-párt ma este 5 órakor értekezletet tartott. Hammersberg László két kérdést intéz Kossuth Ferenc pártvezérhez. Az egyik kérdés az, hogy a miniszterelnök egyik beszéde során azt mondta, hogy voltak mások is, akik olcsóbbak voltak mint ő. Kikre értette ezt Héderváry? Igaz-e ez?

A másik kérdés az, hogy amikor Battyányi Tivadar gróf kifogásolta a Bosznia annexióról kiadott könyvekben azt a helytelen közjogi kifejezést, hogy közös kormány, akkor Eszterházy Pál gróf azt felelte, hogy ez közjogi tévedés, amely a koalíciós kormány révén került a könyvbe.

lovát. A mécsvilágnál még inkább szemrevette a lovakat. Még meg is vasalták a lovacskákat. Sörényüket, farkukat is urimód lenyirták. Hasuk is megkarcsult, ám ezért nem soványodtak le. Bogár lóék husz napig tévelyegtek az idegenben.

Andris kocsi a nyakukba borult. Csökölta, ölelgette a vidáman tortyogó, nyihogó lovakat.

—Ejnye, kesely, bogár! Beh ki vagytok kefélve. Ugyan, miféle urigyerek örülhett néktek? Tessék már nézni, tekintetes uram. — András közén megtapogatta a kesely hátát, — ez meg háti paripa is volt . . .

Harmadik nap délután vendége érkezett Dely Mátyásnak, Sós Pista gyalogosan kereste fel a hortobágyi állatorvost. Nevetett a betyár.

— No, Mátyás bátyám, ugy-e haza hozták a bogárlókat?

— Haza ám! De hol a fenébe lehettek ezek?

— Azok igen jó gazdát szolgáltak, úgy kellett visszalopni őket.

— Hejnye, — a hortobágyi orvos megcsóválta a fejét.

A betyár nevetve folytatta:

— Két pestmegyei urfi vásárolta meg a bogárlókat. Tudom, most sirva átkozzák azt, aki elkötötte őket . . .

Megkezdődött

a Gabelsberger-Markovits rendszerű magyar, német levelező és vita gyorsírás. A Budapesti Gyakorló Gyorsíró Társaság hivatalos tanfolyamának III. Cursusa 1910. november hó 1-én. „MERCUR” összes rendszerű írógépek műszaki vállalat. — Telefon 5-40 Debreczen, Arany János-utca 2. szám. Jelentkezések egész nap.

Erre Kossuth Ferenc azt feleli, hogy igaz az, hogy a koalíciós kormány a katonai követeléseket minimumra szállította le, de nem magában, hanem más nemzeti kívánságokkal együtt, amelyeket szintén minimumra szállítottak le. Azonban ezt a minimumot sem fogadták el, melyből nyilvánvaló az, hogy nem tartották őket olcsóbbaknak más ajánlkozónál s így Hédervárynál. Továbbá kijelenti, hogy kizárólag a bankkérdés miatt bukott meg a kormány.

A másik kérdésre Kossuth Ferenc azt válaszolja, hogy igenis a közöskormány kifejezést a koalíciós kormány elfogadta és ezt be is ismeri, hogy hibáztak. Neki nincs kifogása az ellen, hogy ezt a kifejezést a párt kellő alkalommal helytelenítse és kiküszöbölje.

Apponyi Albert gróf szintén azt mondja, hogy ők nem voltak olcsóbbak, hanem az összes kérdésekre vonatkozólag a minimumra szállították le a követeléseket. A közöskormány kifejezésre vonatkozólag kijelenti, hogy itt félreértés történt. Ez nem jelenti, hogy a párt elnézi ezt és nem használja fel az alkalmat, hogy a maga álláspontját az ilyen helytelen közjogi kifejezés kiküszöbölése érdekében kifejezésre ne juttatná.

Azután a vicinális vasutak ügyét s a perrendtartást tárgyalták.

Tolsztoj nagybeteg.

Negyvenfokos lázban egy vasúti állomáson.

Tolsztoj Leo sorsa megrendítő fordulatot vett. Közöltük, hogy az agg költő zárdába vonult, miután családjával, nevezetesen a feleségével összejött.

Tolsztojnak azonban, aki mindenáron el akart szakadni a családjától és magányban akart maradni, a kolostorban sem volt maradása. Miután kitudódott, hogy a Smardinszky kolostorban van, attól tartott, hogy nyugalomát és magányát ott is meg fogják zavarni; elhatározta tehát, hogy onnan is tovább fog menni. Leánya, Alexandra, aki rajongóan ragaszkodik apjához és egyik legnagyobb hive, Makoveczky orvos bujdosó utjában tovább kísérik.

Parasztruhában hagyta el Tolsztoj a kolostort leányával és orvosával. Hová, merre akart utazni, nem tudja senki. Lehet, hogy ő maga sem volt tisztában utjának céljával és irányával. De bizonyos az, hogy utközben súlyosan megbetegedett.

A legutóbbi táviratok ezeket jelentik a Tolsztoj sorsáról:

Tula, november 15. Tolsztoj Leó gróf, miután utközben megbetegedett, orvosával s Alexandra leányával Aetopovban (Rjassen kormányzóság) kiszállt és ez idő szerint 40 fokos lázban az állomási épületben fekszik.

Pétervár, november 15. A Tolsztoj-család barátai és a rokonok, akik most tértek vissza Jasnaja-Poljanából, azt mondják, hogy Zsófia grófné nagybeteg. Tolsztoj felesége az egyik ájulásból a másikba esik. Két orvos van mellette.

Moszkva, november 15. Tolsztoj megbetegedéséről ezeket jelenti: Miután Tolsztoj a Samardinszky kolostorban meglátogatta nővérét, Kaukázus felé vette útját, ahol hűveinek egy kolóniája van, az úgynevezett Tolstopceá. Az volt a szándéka, hogy itt, a Fekete tenger partján éli le hátralevő életét. Utközben érte a betegség és ezért orvosa Astepovo állomáson leszállította és ágyba fektette. Tekintettel arra, hogy az időjárás most ott igen zordon, tartanak attól, hogy az agg költő betegsége aggasztóvá fordul.

Varsó, november 15. Tolsztoj állapota igen kedvezőtlené vált. Moszkvából két orvost hívtak, akik Tolsztojt régebben kezelték. Itt megerősítik azt a hírt, hogy Tolsztoj felesége viselkedése kényszerítette a magányba vonulásra. A gróf sokszor panaszkodott, — hogy a felesége nem egyszer igen kellemetlen helyzetbe sodorta hűveivel szemben.

Az ököritői félözvegyek.

*

Ököritón, a halál borzalmas emlékü falujában, ahol fű benötte már a sírdombokat a március 27-iki nagy tüzkatasztrófa óta, vagy 25—30 ember maradt olyan, akinek felesége nem tért haza a halálból porrá pusztult csűrterméből, 25—30 ember, akiknek felesége felismerhetlenül elégett a borzalmas éjszakában, akiknek élettársa ott pihen abban a hatalmas közös sírban, amely 200 felismerhetlen halottnak csonjait takarja.

Ezekről a szerencsétlen asszonyokról, akik ott voltak a bálban, odapusztultak a tűzbe, de akiknek holttestét nem lehetett felismerni, a jegyző nem vehette fel a halálesetet.

Itt maradt férjeik, akik hasztalan várják a holtanyilváltás törvényszabta idejét, tudják jól, tudja a jegyző is, hogy odaégték, de az özvegyek mégis csak félözvegyek, törvényileg köve vannak a temetőben porladozó hitvestárshoz.

Ezt a köteleket csak a holtanyilváltás szüntetheti meg, de ezt hosszú időhöz köti a törvény.

A holtanyilváltásról szóló 1868. évi LIV. t.-c. 523. szakaszának idevágó c) pontja ugyanis azt mondja, hogy az elhunyt egyén holtnak csak úgy vélelmezhető, ha háboruból nehézséget kapott, vagy ha valamely hajón volt, midőn ez törést szenvedett, vagy ha más módon halálveszélyben forgott s azóta három év már lefolyt.

Három esztendeig kell tehát várniok a szomorú dátumtól számítva az ököritői félözvegyeknek, míg a törvény is holtnak ismeri el a temetőben porladozó, vagy hamujokban a szél által világgá hordott hűveseiket.

— Addig pedig — így panaszoják — nincs, aki gondozza őket, nincs, aki főzön nekik, nincs, aki mosson reájuk. — Elzülünk, lerongyolódunk, — panaszkodnak a szegény emberek, — a három esztendő alatt, mire a törvény elhízi, hogy az asszonyunk nem jöhet már haza a Weiszék csűrjéből . . .

A paragrafus rideg és könyörtelen, annak hasztalan panaszkodnak, siránkoznak, nem enged a kötelező három esztendőből. A szerencsétlen, bánatos félözvegyek tehát úgy segítenek magukon, ahogy tudnak: vadházasságot kötnek a paragrafusok mellőzésével, csak úgy az Uristen előtt, aki aligha ragaszkodik a három esztendei fix terminushoz . . .

Tanúgy.

— Szabad Iskola. Holnap, szerdán Nyáry Béla református főgimnáziumi tanár fogja folytatni az újabb természettudományi felfedezésekről és elméletekről szóló előadásait. Beszélni fog a radioaktív testekről és az anyag valamint erő átalakulásáról. A természettudomány haladása iránt érdeklődők részére igen jelentős lesz az az előadás, amely az ipartestület dísztermében este 6 órakor kezdődik és teljesen ingyenes. A holnaputáni, csütörtöki előadás, amelyet Szász Adolf dr. a Halotthamvasztársó vetített képek bemutatásával tart, a városháza dísztermében lesz megtartva.

Elhagyott gyermekek szeretetháza.

Uj humánus intézmény Debreczenben.

Valamikor, az akkori igazságügyminiszter kerületi börtön felállítását helyezte kilátásba Debreczenben s e célra a város telket, a miniszter pedig 300.000 koronát ajánlott fel. A börtön felállítása azonban, a kerületi börtönrendszer tarthatatlansága miatt elmaradt. A Debreceni Patronázs Egyesület vezetősége most javaslatot adott be a tanácshoz, hogy ne hagyja a város kárba veszni az igazságügyminiszter bőkezűségét s kerületi börtön helyett a város által felajánlott, az első gazdasági ismétlő iskola mellett levő telken létesítsenek szeretetházat, a züllesnek indult elhagyott gyerekek számára. Hiszen ezzel is az igazságszolgáltatás terhein könnyítenének, miután a gazembereknek induló gyermekekből hasznos polgárokat nevelnének a hazának.

Kazinczy Gábor nyugalmazott táblabíró adta be az erre vonatkozó indítványt, — melyet alább közlünk s amelyet a jog- és pénzügyi bizottság mai ülésén Kenézy Gyula dr. ismertetett érvekben gazdag, szép előadásban.

A szeretetház terve.

A tervezett szeretetház az elhagyott, a szegénységük folytán nevelésre szoruló, a zülles veszedelmének kitétt és végül az állam által kísérleti kihelyezés címén ide beutalt gyerekeknek megmentését szolgálja.

Az ahoz szükséges területet a mikespércsi-uton a gazdasági ismétlő iskola mellett adná Debreczen szab. kir. város és felépíttetné a kerületi fogház helyett az állam.

A szeretetház lényegében mezőgazdasági, kertészeti iskola lenne, egyelőre körülbelül 100 gyermek részére szolgáló befogadási képességgel.

A fiúk tanulnak a mezei munkát, gyümölcs, konyha és esetleg díszkertészetet, végül a szőlőművelést, a leányok pedig a házi teendőket; a baromfi s kecske stb. tenyésztést, továbbá a kertészetnek reájuk vonatkozó részeit.

A szeretetház 60 hold területet foglalna magában, melyből 5 hold az épületek elhelyezésére, 5 hold gyümölcsösnek, 10—15 hold konyhakertnek lenne használható; a terület többi része pedig, minthogy ezen a vidéken körülbelül 30 hold föld tart el egy családot, mintagazdaság lenne, s a gazdaság a földnek célszerű intenzív kihasználását tárná föl.

A gyermekek kiképzetése.

A gyermekek a kisgazdaságnál szükséges minden, elméleti és gyakorlati tárggyal foglalkoznának, télen pedig a mindennapi életben szükséges tudományokat sajátítanák el, u. m.: természettan, természettörténet, számtan, időjárás, szociológia és államtudományok természetesen a nekik szükséges módon és terjedelemben.

A tanfolyamot elvégzett tanulók egyelőre Debreczen szab. kir. várostól bérelt telepen kis gazdaságokban alkalmaztatnának munkásokul és vezetőkkül. Tanulásuk és alkalmaztatásuk ideje alatt keresményük tökécsítetnék s azt akkor apnák meg, amikor a katonaságtól kiszabadulnak. Önállóításuk után a jobbkat egyes községekben lehetne elhelyezni 25—30 holdas területeken, amelyeket esetleg állami ellenőrzés mellett, az állami tepek mintájára rendeznének be s ez által a megjavult gyermekek a környékbeli kisgazdáknak szolgálnának az okszerű gazdálkodásra nézve utmutatással és példaadással, a gazdálodásuknak okvetlenül jótékony hatása lenne a helyi piacokra is, minék a munkáshiány folytán folyton emelkedő s már mostan

Kobrak czipők

legjobbak, legszebbek, legkényelmesebbek

Egyedül kaphatók

Szana Lajosnál Piacz-utca 42. sz.

is alig viselhető magas árak csökkenésén kívül az az eredménye is lenne, hogy a gyermekvédelem hasznosságát lakosságunknak konzervatívabb részei is megismernék és körükben azt minden törvénynél hamarabb és hatásosabban közkezdveltségivé tennék.

Az építés költségei.

Az építés költségei körülbelül 200.000 koronát tennének ki.

A fenntartás költségeit hagyományok, szubvenciók, jótékony egyesületek, első sorban a Patronázse adományai és különösen a szeretetháznak folyton emelkedő jövedelme mindenestire fedeznék.

Nem maradna fenn tehát egyéb, mint az elhelyezettek élelmezése és ruházása, ami 30—35.000 koronára és a tanárok és felügyelők fizetése, ami körülbelül 20.000 koronára, vagyis hozzávetőleg mindent egybevetve mintegy 55—60.000 koronára tehető, melynek egy részét átlag 40—50.000 koronát adna az állam által kísérleti kihelyezés címén ide utalt fiatalok tartásáért fejenként 400—500 koronával számítva az igazságügyi kormány, a fölös összeg pedig állami szubvenciókban és Debrecen szab. kir. városnak minden nemes eszméért lelkesülő áldozatkészségében okvetlenül találna fedezetet.

A jog- és pénzügyi bizottság egyhangulag elfogadásra ajánlja a közgyűlésnek a tervezetet.

Megbízható címtár csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőinknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

A jog- és pénzügyi bizottság a háztulajdonosok ellen.

Türelem, míg jön a betterment.

Érdekes javaslatot hozott a város jog- és pénzügyi bizottsága ma délutáni ülésében.

A bizottság azt javasolja, hogy a város ne vásároljon olyan házastelket, amely a szabályozási vonalba esik, viszont azonban az ottani telektulajdonosoknak ne adjon engedélyt az építkezésre, mindaddig, míg a közgyűlésnek a telekérték emelkedési szabályrendeletre vonatkozó határozatát a miniszter jóvá nem hagyja, utasítani kívánja azonban a tanácstól: Sürgesse meg a minisztert, hogy az erre vonatkozó szabályrendeletet hagyja jóvá.

Ez a határozat bizonyára nem fog közetszéllel találkozni a mai lakbérdrágaságtól sújtott időkben és sok háztulajdonos építkezését akadályozza meg.

Eddig a háztulajdonosok olyan esetben, ha szabályozási, utcarendelettel szempontról nem kaphattak engedélyt, eladták házukat a városnak s másutt építkeztek, most azonban a jog- és pénzügyi bizottság kimondta, hogy míg a fent jelzett szabályrendelet jóvá nem hagyatik a város ne vásároljon házastelkeket, de építkezést se engedjen ilyen kifogásolt helyeken.

Hát ezt a javaslatot aligha fogják a közgyűlésen határozattá emelni.

Az eset különben az, hogy Szőke István né debreceni lakos Teleky-utca 66. számú házáat, mely a szabályozási vonalba esik s melyre építkezési engedélyt nem kapott 20.000 koronáért felajánlotta megvételre a városnak.

A szakértők 18.700 koronára becsülték a házastelket.

A jog- és pénzügyi bizottság azonban a fenti okok miatt nem javasolta e ház megvételét.

Blériót sapkák

Tűz a püspökladányi határban.

Leégett egy tanya.

Püspökladányból jelenti tudósítónk, — hogy tegnap éjszaka Baranyi Mátyásnak a püspökladányi határban levő tanyája leégett és csak a véletlen szerencsének köszönhető, hogy emberélet nem esett áldozatul.

Baranyi Mátyás tanyája egy cselédházból, egy nagy istállóból és több apró melléképületből állott. Az épületek köré pedig szénaboglyák voltak rakva. Az istállóban a katasztrófa idején 10 szarvasmarha állott.

Tegnapra virradó éjszakán, éjfél tájban rémes állati bögekre riadtak föl álmukból a tanyán tartózkodó cselédek. Valamelyik cseléd, mielőtt elhagyta az istállót, ott gondatlanul egy égő gyufaszálat dobott el. A tűz a nedves szalmában egészen éjfélig lappangott, amikor egyszerre száraz tápot talált és a láng pillanatszerűen végigjutott az egész istállóban, melynek apró ablakain hosszú, vörös lángnyelvek nyújtózkodtak ki a szalmafedél után.

A tűz láttára megrémült két-három cseléd azt sem tudta, mihez fogjon, mert néhány pillanat alatt lángokban állott az egész istálló, melynek ajtaját azonban mégis sikerült fölnyitni, mire három összeégett szarvasmarha rémesen bögve rohant ki a lángok közül. A többi pedig szénné égett a tűzben. A lángok mohón harapództak tovább a szalmafedeles épületekre és néhány perc alatt az egész lakóház és a melléképületek lángokban állottak. Mentésről szó sem lehetett. A tűz elhamvasztott minden éghető anyagot.

Már pirkadni kezdett a hajnal: füstölgő üszkők, izzó paraszak, kormos falak és retentetes égethusszag jelezték, hogy e helyen kegyetlen táncát járta el a fékevesztett elem: a tűz. Az elszabadult három szarvasmarhát ma délelőtt fogták el a közeli szőlőskertekben.

A tűz által okozott kár 5—6000 koronára rug.

A püspökladányi csendőrség értesítette a tízesetről a debreceni királyi ügyészséget, amely megindította a nyomozást, hogy kiderítse, kít terhel gondatlanság a szerencsétlenségért.

Színház és művészet.

A színház műsora.

Szerda: Csokonai, színmű. Diszeloadás Csokonai születésnapjának évfordulójára. — Csapodár, vigjáték. (A. bérlet.)

Csütörtök: Kard becsülete, színmű. Bemutató előadás. (B. bérlet.)

Péntek: Kard becsülete, színmű. (C. bérlet.)

Szombat: Kard becsülete, színmű. (A. bérlet.)

Vasárnap délután: Svihákok, operette. Vasárnap este: Liliom Klári, népszínmű. Új betanulással. Kis bérlet.

Gerardy Jean és Kramer Teréz. A magyar királyi Operaház ünnepelt művésznője és a világ legnagyobb cellistája kezdik meg a Zenekedvelők Társasága által rendezendő hangversenyek sorozatát. A közönség lázas érdeklődése kíséri a művészvilág e két halhatatlanságának debreceni koncertjét, annyival is inkább, mert mindketten ezuttal szerepelnek először városunkban. Kramer Teréz már évek óta hiába igyekezett megnyerni a rendezőség, mert egyedül álló, csodás színezetű drámai sopránja pótolhatatlan az Operánál. Gerardynak debreceni koncertje egyetlen magyarországi fellépése, mert szerződése óriási honoráriummal francia- és angolországi körutra kötelezi. A társaság tagjai közül azok, kik még nem vették át jegyeiket, Csáthy Ferenc úrnál sziveskedjenek este 6 óráig átvenni. Nem tagok számára fentmaradt néhány hely 4 és 2 koronáért kapható.

már 1 koronától kezdve, ugyszintén mindennemű uri-, divat-, diszmű- és játékaru cikkek minden versenyt felülmuló árakban kaphatók ✕✕

Liliom Klári. A színházi iroda jelenti: Oriási érdeklődés mutatkozik már is a vásárnap színre kerülő Liliom Klári iránt. A szebbnél-szebb Dóczy-noták, a népszínmű magyaros levegője és mozgalmas cselekménye bizonyára nem téveszti el hatását. Az igazgatóság a legnagyobb figyelemmel állítja be a kiváló dalköltő szerisztikus népszínművét, melyben a társulat összes elsőrendű tagjai játszanak.

Leányvásár. A színházi iroda jelenti: Zilahai igazgató megvette Kerner, zenetanár széppzenéjü operettjét a Leányvásárt. A nagyszabású operette a Cigányszerelm bemutatója után kerül sorar.

Csokonai. A színházi iroda jelenti: Ma este lesz a bemutatója Szathmáry Zoltán poetikus színművének. Az előadás iránt már is nagy érdeklődés mutatkozik. A darabban előforduló régi diákdalokat Torma Zsiga és a férfikar énekeli. A főbb szerepeket Thury E. (Csokonai), Pataky, Borbély, Kemény, Kelemen, Deésy, Perényi, Kardos adják. A darab egyetlen női szerepét Huzella Irén játssza.

HIREK.

Kutassy Imre meghalt.

Egy régi debreczeni lapkiadó halála.

Egy régi debreceni lapkiadó: Kutassy Imre haláláról veszünk hirt a késő esteli órákban őszinte részvéttel. Kutassy Imre valamikor nagy szerepet játszott Debrecen város társadalmi életében s csinos kis vagyont áldozott fel a könyv- és lapkiadásnak. Mint levitézlett öreg ur a kataszteri hivatalnál dolgozott az utóbbi időben s a milyen vig életet élt valamikor, olyan visszavonultan morzsolta le utolsó éveit, szabadságidejének nagy részét a nagyerdőn töltve csöndes magányosságban. Ő volt a leghüségesebb látogatója a nagyerdei parknak.

Beteg nem igen volt, de az őszön mégis panaszkodott a lábaira:

— Nehezen birják a fakók, — mondta. Egyébként nincs semmi fájdalom, csak nagyon gyöngének érzem magamat. Ki tudja jövőre látom-e a nagyerdőt?

És a szomorú sejtése ime valóra vált. Mire a nagyerdő avarját megesi a hó, addigra Kutassy bácsiból is nagyon csöndes ember lett.

Kutassy Imre 1848-ban született s mikor iskoláit elvégezte egy debreceni gyárvállalat élén látjuk, az Első Debreceni Kártyagyár igazgatójaként. Később lapkiadó és nyomdatulajdonos lett. Huzamosabb ideig adta ki a *Debreceni Ellenőr-t*, amelynek egy ízben névlegesen felelős szerkesztője is volt. Ugyancsak éveken keresztül az ő kiadásában jelent meg a „Debrecen” című napilap is.

Ezelőtt 20 évvel alapította a „*Debreceni Hirlap*”-ot, mely az akkori idők legkedveltebb napilapja volt, a maga modern irányával. Kutassy Imre nagyon sokat áldozott a Debreceni Hirlap-ra, de nagyon rossz üzletembernek bizonyult, mert a lap 10 évi fennállása után megbukott.

Ekkor veje Popovics Gyula bankhivatalnok a Szabadság című lapot alapította, ahol is Kutassy Imre kiadóhivatali igazgató lett s mint ilyen működött a László József tulajdonába átment lapvállalat megszüntéig.

Kutassy Imre ezután a kataszteri hivatalnál kapott kisebb hivatali állást s itt dolgo-

Fisch Testvérek Utóda

Bazárban

Főtér 40. sz. (Hungáriával szemben.)

A Debreczeni Leszámoló Bank

mint Szövetkezet

Plac-u. 49. a főpostával szemben.

Heti befizetésekkel könnyen visszafizethető olcsó kölcsönöket folyósít.

KÖZGAZDASÁG.

Munkanélküliek biztosítása.

Charlottenburg város tanácsa megbizta Jastrow tanárt és Badtkét, a városi statisztikai hivatal igazgatóját, hogy kimerítő munkát készítsenek a municipium feladatáról a munkanélküliség-biztosítás terén. Előttünk fekszik a jelentés, egy terjedelmes könyv, és örömmel olvassuk belőle azt a magas szociálpolitikai érzéket, amelylyel a könyv írói elvileg föltétlenül elismerik, hogy a munkahiány folytán keresetüket veszített munkások jogosan számíthatnak a közönség (állam vagy község) támogatására. A munkanélküliség biztosítása semmi leküzdhetetlen nehézségbe nem ütközik, tekintve azonban az eddigi tapasztalatok alapján legcélszerűbben az u. n. belga vagy genfi módszer által, a szakegyletek útján, a város hozzájárulásával oldható meg.

1900 óta alkalmazzák ezt a módszert Genf városában. Külön alapot létesítettek munkások segélyezésére munkanélküliség esetében; az alapot Genf és a hozzácsatlakozó községek hozzájárulásaiból tartják fenn. A városi hozzájárulás összege eleinte 10.000, később 20.000 frankot tett ki. A szakegyletek tartoznak munkanélküli segélyeket kimutatni. A hozzájárulás a városi alaphoz a szakegyletek segélyének egy bizonyos százaléka, a melyet hónapról-hónapra állapítanak meg, de csakis olyan szakegyleti segély után jár városi kiegészítés, amelyet a munkás saját akaratán kívül egész, vagy részleges munkanélküliség folytán kap. A kiegészítés sohasem lehet nagyobb, mint a szakegylet segélye és nem lehet több, mint hat frank hetenként. Kiegészítést csak az kaphat, aki legalább egy hónap óta lakik Genfben.

A genfi módszerrel szervezték a munkanélküliek biztosítását több belga és francia városban, (Franciaországban 1905 óta állami hozzájárulást kapnak a munkanélküli és uti-segélyt kiosztó egyesületek) Milanóban, a német városok közül pedig Strassburgban és Erlangenben. A strassburgi szervezet különösen követésre méltó. Sikerült itt már a biztosítás első évében a nagyobb nehézségeket leküzdni.

1. A munkanélküliség okának ellenőrzése. A munkanélküliek jelentkeznek a városi munkahivatalban a szakegylet igazolványával. A munkahivatal érintkezésbe lép az utolsó munkaadóval és megállapítja az elbocsátás, vagy a felmondás okát. Ha a munkás mondott fel, csak akkor számíthat kiegészítésre, ha igazolni tudja, hogy a munkaadó a tarifaszereződést megszegte. Az érintkezés már a városi munkaközvetítés folytán is oly sürű a városi munkahivatal, a munkaadók és munkások közt, hogy a hivatalnak rövid idő alatt minden visszaélésre rá kell jönnie. Sztrájk esetén nincs városi kiegészítés.

2. Ellenőrzés, hogy fennáll-e még a munkanélküliség?

A munkanélküli tartozik a városi munkaközvetítő hivatalnál naponta meghatározott (különböző) órákban megjelenni. Gyanus esetekben azt kívánja a hivatal, hogy az illető naponta háromszor jelentkezék.

3. Mikor tartozik a munkás a felajánlott munkát elfogadni?

A hivatalnak sikerült 1907-ben 299 munkanélküli közül 124-nek munkát szerezni, a mivel természetesen a segítség megszűnt. Épen a kapcsolat a munkaközvetítéssel teszi a munkanélküli biztosítást rendkívül eredményessé. A tanult munkástól azonban nem kívánják, hogy napszámos munkát fogadjon el; sem tarifaszereződés esetén, hogy a mun-

kanélküli a tarifaszereződésnél rosszabb feltételek mellett vállaljon munkát.

A szakegylet sokszor még oly esetben is segélyezi a munka munkanélkülit, amikor a város nem adhat hozzájárulást. A hatóság csakis bizonyos kiszabott alapelvek szerint járhat el, de az egy foglalkozáshoz tartozók maguk tudják leginkább megítélni, hogy az adott viszonyok közt tartozik-e az illető munkás munkába lépni és az eylet ereje meg bírja-e a további segélyt.

A genfi módszer alkalmazása egy újabb lépés a munkásszakegyleteknek elismerése, sőt nevezetes adminisztratív funkciókkal való felruházása felé. A szakegyleteket különben már akkor is alkalmasoknak találta a hatóság adminisztratív teendők végzésére, amikor a német birodalmi statisztikai hivatal statisztikai adatokat kért be tőlük és feldolgozta hivatalos kiadványaiban.

A munkanélkülieknek belga módon való segélyezése főképen csak a szervezett munkásokra, a munkásság elit-jére terjed ki, de tulajdonképen ezek vannak a biztosítás útján való segélyezésre legjobban rászorulva, mert főképen a szakmunkások érzik meg a rossz konjunkturákat, míg a keresetüket veszített tanulatlan munkásokon az állam, vagy község könnyebben segíthet szükségmunkák által.

A két német szerző munkája nemcsak lokális érdekű, hanem több fontos adattal gazdagítja a munkanélküliség irodalmát és hozzájárul az egyik legfontosabb szociálpolitikai kérdés megoldásához.

Balkányi Béla.

Terménytőzsde.

chvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentés.

Budapest, 1910. nov. 15.

Készaru 5 magasabb. Határidőben a haussemozgalom kissé megtört, zárlatra kurzusok ellanyhultak, tengeri szilárd.

1910. októberi buza	10.91—92
1911. áprilisi buza	7.87—88
1910. májusi buza	8.27—28
1910. októberi rozs	5.58—59
1911. áprilisi rozs	—
1910. májusi rozs	—
1910. októberi zab	—
1911. áprilisi zab	—
1910. májusi tengeri	—
1910. szept. tengeri	—
1910. apr. tengeri	—
1910. augusztusi repce	—

Győrfi Testvérek

uridivat-, kalap és fehér-emű üzlet
Plac-utcza 30. Dehler sörcsarnokkal szemben.

Őszi ujdonságok

az összes uridivat cikkekben és pipereárakban.

Legelegánsabb

Férfi ruhákat készít

méréselt áráért

Szabó László

férfiszabó Debreczen, Széchenyi u 1.

Dr. Péntzes Miklós

ügyvéd

irodáját Debreczenben Miklós-
utcza 24. sz. a.

megnyitotta.

Megbízható címtár csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőinknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

Regény-csarnok.

A nyomoruság iskolája.

(Folytatás.)

A könyvkötő, ki eddig áhitatos figyelemmel kísérte a vitatkozást s lelkesülten kiáltott föl mindenre, arra is, a mit az egyik, meg arra is, amit a másik mondott: „Nagyszerű! Főlséges! Dicső!” — most meghökkenve elnémul. A költő kibékítőleg akar közbeavatkozni s egyik kezével megfogja a siheder politikus kezét, a másikkal pedig az epés kis fekete emberét.

Most megérkezik a „Trombita” esti lapja. Elfelejtik a vitát s mind oda figyelnek. A zugprókátor kerítette kezébe a lapot s főszoval olvassa:

„Lélekemelő jelenetnek valánk ma tanui a „Vadászkürt” szálloda egyik termében. A bessenyőszentjakabi választó-kerület küldöttsége . . .”

Az öreg a zajtó mellől a kuckóból meglepetve, figyelve nyújtja előre fejét.

„ . . . Küldöttsége tisztelgett forrón szeretett és köztiszteletben álló képviselő-jelöltjénél, Tátray Miklósnál . . .”

„A köztiszteletben álló” jelző általános derültséget idéz elő.

— Manóba! — kiált föl az epés kis fekete emberke, — a „Trombitánál” ugyan bőven osztogatják a köztiszteletet . . . Hanem hát csak tessék tovább fujni.

A zugprókátor tovább fujja:
— „Az ünnepeket, az ifjabb írói nemzedék e kimagasló lángeszű tagja . . .”

— Kimagasló! . . . Ez a te stylusod, — fordul a költő arcát fintorgatva az ex-kispaphoz.

A szegény fiatal ember bevallja, hogy ő írta az egész ujdonságot s nem kevésbé büszke rá, hogy kézírata nyomtatásban olvasható, csakhogy nem bír eléggé büszke kifejezést adni arcának, bármennyire iparkodik.

— Csitt! csitt! — Az ügyvéd folytatja olvasását: — „ . . . meghatott szavakkal fejezte ki köszönetét a választók bizalmáért, kifejtette programját . . .”

— No azt szerettem volna hallani! — vetette közbe a siheder politikus.

— S a küldöttség lelkes éljenzése közt végezte ragyogó beszédét. Végül a minden nemes ügyért buzgó és áldozatkész Kevermesi Sándor báró vendégelte meg magyaros szivességgel az egész küldöttséget.”

Ott áll valóban nyomtatva, nem lehetett már tagadni, nem tréfa, hanem komoly valóság, bár még mindi golyó hihetetlennek látszik. A lap kézről-kézre megy, mindenki saját szemével akar meggyőződni róla, hogy csakugyan igaz.

Egy pillantara mindenki elnémul megint. A gavallér könyvkötő int Ferdinándnak s megtölteti a poharakat:

— Eljen Tátray Miklós!

A kopott, inséges öreg mé gmindig előre nyújtott nyakkal, lázasan figyelő arccal, villogó szemekkel ül ott az ajtó mellett. A könyvkötő azt hiszi, hogy erős volt a grogg, a mit adatott neki. De mástól villognak azok a szemek most.

— A szentjakabi kerület . . . a szentjakabi kerület, mormogja magában.

S eszébe jut, hogy az a küldöttség talán most ő néla tisztelegne, talán az ő nevét lobogtatnák most azok a zászlók. Emlékszik, hogy most hat éve szó volt róla, hogyha az öreg Mágócsy Gáspár meghal vagy nem fogadja már el a követséget, hát őt tűzik ki jelöltül . . . És most! . . . Istenem! hová sulyedt!

Egész testében reszket. Düh és fájdalom mardossa szívet . . . Nyárády Dániel alamiznából tengődik! Verje me gaz isten azt átkozottat, aki oka!

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

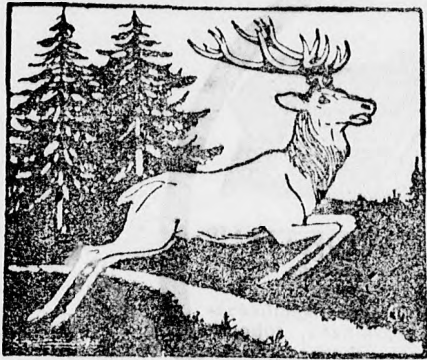
Figyelmeztetés!

A Schicht szarvasszappan

valódi csakis a

Schicht

névvel és a „szarvas” védjegyvel!

824—1910. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szegedi kir. törvényszéknek 1910. évi 16649 számú végzése következtében Dr. Szél László ügyvéd által képviselt Weisz Márton és fia javára 703 kor. 62 fill. s jár. erejéig 1909. évi szeptember hó 11-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 3340 koronára becsült következő ingóságok, u. m. vasárak stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pladányi kir. járás-bíróság 1909. évi V. 420/11. számú végzése folytán 703 kor. 02 fill. tökekövetelés, ennek 1909. évi június hó 9. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 184 kor. 62 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Pladányban 896. sz. a. leendő megtartására **1910. évi november hó 18-ik napjának délutáni 2 óraja** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felúfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Hszoboszló, 1910. évi október hó 25. napján.

Hubinyi Jenő

kir. bir. végrehajtó.

Tartozik

Főkönyveket
Naplókat
Pénztár könyveket
Folyó számla könyveket
minden
Segéd könyvet

Bankoknak, kereskedelmi és gyári irodák részére készít kiváló minőségben

Követel

Antalfy Ferencz

üzleti könyvgyára
vonalozó Intézete

Debreczen

Placz u. 31.

Gyümölcs fák

Legjobb ültetési ideje most ősszel van. — Egy évet nyer vele a ki gyümölcsfáit ősszel ülteti.

Kiváló szép és erőteljes koronával bíró nemes gyümölcsfákat ajánlok azonnali ültetésre, mint:

Almalék	Ringló zöld
Őrtefák	Besztercei szilva
Kajszinbarack	Cs me.e szilvák
Őszi barack	Cseresznyek
Diófák	Meggy
Eperfák	Birsek

Extra minőség válogatott magas dereku fák: 1 drb 1.20 kor. 25 darab vételnél 1.10 kor. 50 darab vételnél 1 kor. darabja. — Diófák erősség szerint. — Második és harmadik minőség 80. illetve 70 fillér.

KONTSEK GÉZA magkereskedése

és kereskedelmi kertészete

Debreczen, Kossuth-sz.

3 szobás lakás,
műhelynek alkalmas
Piacz-utcza 47. szám
deczember 1-től kiadó.

Értekezhetni a kiadóhivatalban.

823—1910. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tescheni kir. járásbíróságnak 1909. évi Cm. 418/2. számú végzése következtében Dr. Szél László ügyvéd által képviselt Email und Metallwaren Fabrik javára 849 kor. 59 fill. s jár. erejéig 1909. évi július hó 31-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1200 koronára becsült következő ingóságok, u. m. vasárak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pladányi kir. járás-bíróság 1909. évi V. 390/8. számú végzése folytán 849 kor. 59 fill. tökekövetelés, ennek 1909. évi július hó 1. napjától járó 5% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 80 kor. 30 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Pladányban 896. sz. alatt leendő megtartására **1910. évi november hó 18-ik napjának délutáni 2 óraja** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felúfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. Ezen árverés a Dr. Szél László ügyvéd által képviselt Schuth Vincze 89 kor. 34 fill., Weisz Alfréd 166 kor. és Haldek Ignác 233 kor. 85 fill. s jár iránti követelése kielégítésére is meg fog tartatni.

Kelt Hszoboszló, 1910. évi október hó 24. napján.

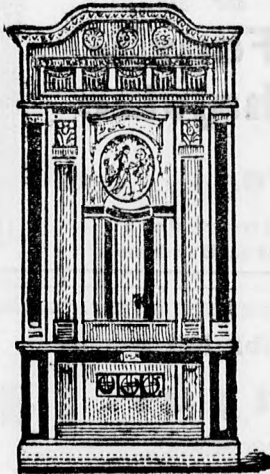
Hubinyi Jenő

kir. bir. végrehajtó.

Hupfeld Atlantik-Orchestrionsok

szulfelvonóval.

Zongora, mandolin és vonóshangszer

HUPFELD PHONOLISZT-PIANO

a legjobb és legelőkelőbb művészjátéku-piano, mely az eredeti művészdalokkal kapcsolatosan, a legjelentősebb zongora-virtuózok kézzátékát adja vissza. Kézzel is mindenkor lehet játszani rajta.

Prospektusok ingyen és bérmentve.

Ludwig Hupfeld A.-G.

Wien, VI., Mariahilferstrasse 5|9.

Európa legrégebb és legjelentősebb zongora-gyára.

1100 hivatalnok és munkás.

55 első díj.

110 szabadalom, stb.

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Levelezés.

22 éves, félárva, 80,000 kor. hozományval és sok más előkelő hölgy házasságot óhajtának. Urak, ha vagyontalan is, jelentkezzenek. Anonim hiába. M, Rothenberg Berlin N. W. 23.

Betöltendő.

Egy tisztességes fiatal fiú Csipke áruházba Sas-utca 4. kifutónak azonnal felvétetik.

Pénztárnoknő felvétetik Király fűszer üzletében Degenfeld-tér.

Munkásleányok felvétetnek a kiadóhivatalban.

Adás-vétel.

Elutazás miatt egy szoba alig használt tiszta faragot butor azonnal eladó Simonffy-u. 34.

Egy hat hónapos him dagszli kutya megvételre kerestetik. Értekezhetni Darabos-u. 20. sz.

Luczerna 20—30 mm. eladó a Postakertben. Értekezni lehet Szentanna 3. sz. alatt.

Az új részletáruházban a mai naptól fogva nagyon olcsón beszerezheti minden hitelképes család heti 2 kor. havi 4 kor. részletfizetése mellett ruházati szükségletét, nagy választék női és férfi kabátok, öltönyök, vászon kanavász, szőnyeg függöny paplan, ruhaszövetek. Meghívásra házhoz megyünk rendelést felvenni Adler és Schwartz Simonffy-utca 5., halpiac, Sesztina-ház.

Egy egész új varrógép elköltözés miatt olcsón eladó. Cim a kiadóban.

Eladó gázcsövek, gázlusterek, udvarba való akasztós lámpa, gázmotor. Gzim a kiadóba.

Önt is érdekli! Megérkeztek divat-, férfi- és nőifelöltők és télikabátok, legolcsóbban kaphatók heti vagy havi részletfizetésre, Kohn Hermann utóda **Zempliner** Arthur, Hatvan-u. 17. részlet nagyáruházában.

Makkulatur papír kapható kiadóhivatalunkban Piacz-u. 49. az emeleten.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiú öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon.

Boreczet házilag készült kapható. Czim a kiadóba.

Budapesti Férfi szabó

készít divatos szabásu

öltönyöket 40—50 koronáig.

DEBRECZEN. Sas-utca 4 szám.

Ha olcsón akar ruházkodni úgy vásároljon **Szwarcz Salamon** cégénél Simonffy-utca 2. Váray mellett. Nagy választék mindenféle ruhakelmekben, karchetekben, kész ruhák, pongyolák, női kabátok szörme bokban rendkívül olcsó árak. Czimre tessék ügyelni.

Különféle.

Egy két hetes kis leányomat örökre adnám, esetleg gondozásra kiadnám. József kir. herczeg-u. 34.

28 krajcárért fejel férfi vagy női harisnyát **Benyáts Emil** villanyerőre berendezett harisnyagyára, Debreczen, Tisza-palota.

Több üzlethelyiségek kis és nagy raktárrakkal, szobával és pinczékkel műhelylyel, alkalmas irodáknak, banknak biztosító társaságnak, butorraktárnak, vegyes kereskedésnek, angrosistának kiadó Hunyadi-u. 17. Értekezhetni tulajdonossal I. emeleten.

Hallo! Hallo!

Elmulik a tyukszem, bőrkeményedés, bűtyök, stb. és amellet a **legelegényes** formájú czipője lesz, ha azt az **orvosilag is melegen ajánlott**

Badó D.

anatomiai cipő specialitásánál rendeli meg **Debrecz n, Szent-Ann -u. 6.**

Herváth Ferencz uri szabó cég mellett. Több száz dicsérő haláirat.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM MENTES természetes ásványviz, üdít, gyógyít. Vese- és hólyagbajoknál, a vamedencze idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál künő hatásának bizonyult. — Orvosilag ajánlva. — Főlerakat:

Fried és Löwenheim fűszer és csomagoló kereskedésében, Debreczen. Piacz-utca 72. — Telefon szám 740.

Női zenekar

a legnagyobbított „Remény” kávéházban november 20-ától, ahol tisztán kezelt bel- és külföldi borok kaphatók.

Tisztelettel

Weisz Márkus kávész.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD

Budapest, Váci-körút 63,

Által a legutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobilok és cséplőgépek, benzínmotoros cséplőkészletek, magánjáró gőzgépek, szalmakazalozók, lóhercséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálógépek, marokrakó- és kékítő-aratógépek, szénagyűjtők, széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, kukorica-morzsolók, szecska-vágók, répvágók, darálók, őrlőmalomok, egytemes aczélekek, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb mezőgazdasági gépek.

Képviselet és raktár: **Loozka László** úrnál Debreczen

Világkiállítás
Brüsszel 1910.

GRAND PRIX.

Dr. Dralle
Fenyőhajvize

Hatás utólráhetetlen!
Georg Dralle, Hamburg

Megakadályozza

a hajhullást

Erősíti a

hajnövést

Megakadályozza

a korpásodást

Éleszti az idegeket

Ár 2.50 és 5.—

== Kapható mindenütt. ==

Gyár Ausztria-Magyarország részére:

Bodenbach a. E. (Georg Dralle.)

Olcsóbb lett a
kenyér.

Drágul a
buza

Olcsóbb lett a
kenyér.

E probléma megfejtését csak a nagyfogyasztó közönségnek köszönhetjük, kik pártolják a **Korona kenyérgyárat**, mert a nagyobb tömeg termelés csak az ár előnyére válik. Minthogy pedig a gyár ezt tisztán a nagyközönség előnyére kívánja kihasználni, hazafias kötelessége minden háziasszonynak és minden intézetnek

„Korona” kenyere

használni, mert ez által elősegíti a gyárat, hogy mindenkor olcsó kenyeret adjon a népnek. A magyar példabeszéd azt mondja, ahány ház, annyi szokás, ezt legjobban a kenyérré alkalmazhatjuk, mert minden házban más-más kenyér sül, hogy minden háziasszony **Korona-kenyerben** találhassa meg az ő megszokott kenyerét. Folyó hó 17-től kezdve több faj kenyeret hoz a gyár forgalomba, vagyis az eddigi 10, 11, 13 és 15 helyett **9, 10, 12, 13, 14 és 16** arajcáros jóízű kenyérral, valamint a **Korona-különlegességgel** kívánja a gyár a fogyasztó közönség minden osztályának igényeit kielégíteni. Forduljon mindenki bizalommal mindazon fűszer- és vegyes kereskedésekhez, ahol kizárólag **Korona-kenyeret** árusítanak, mind a városi raktárakhoz, ahol gyári árjegyzék szerint kapható a **Korona-kenyer**. A kizárólagos Korona-kenyér árusítást nagy díszes plakátok fogják jelezni.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 19. a főpostával szemben.